

เรื่องเว็บไซต์

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

กลายเป็นสัตว์ประหลาดเลย ใคร ๆ ก็จะมาดูใจ ตั้งแต่เว็บไซต์ออกไป มันมีพวกวัยรุ่น เย็น ๆ นะมาเยอะ แล้วส่วนใหญ่เนี่ยมันจะเป็นลูกศิษย์ของกรรมฐานเก่า ที่มา ๆ นี่เขาบอกว่าเคยไปถ้ำบูชา เคยอยู่กับครูบาอาจารย์มาหมด แล้วสุดท้ายหลัง ๆ ครูบาอาจารย์เราร่อยหรอไปไง ไม่มีทางไปก็ไปดูจิตกัน พอมาเราก็ยืนพูดโธอย่างเดียว

เวลาคิดอย่างนี้แล้ว มันเหมือนกับเราตอนบวชใหม่ ๆ เรามาคิดถึงเราตอนบวชใหม่ ๆ เพราะตอนบวชใหม่ ๆ นั้น ครูบาอาจารย์มันก็ร่อยหรอพอสมควร แต่มันก็ยังพอมีที่พึ่ง เวลาไปไหนมันแบบว่า มันว่าแห้ว พอไปไหนนะมัน ถ้าพูดถึงลงใจ พอเราลงใจใครนะมันจะอบอุ่น พอลงใจใช่ไหม เหมือนกับเรามีพ่อแม่ มีผู้ใหญ่คอยดูแลเรา จะทำอะไรเราก็อบอุ่น แล้วถ้าเราไม่มี คุณเรามีพ่อแม่อยู่ พ่อแม่จากไปนะ เราจะว่าแห้วมากเลย ทำให้เราไม่อบอุ่นเห็นไหม

มีครูบาอาจารย์ที่เป็นแบบนั้น แล้วพอครูบาอาจารย์ล่วงไป ล่วงไปไง เขาไม่มีที่พึ่ง แล้วครูบาอาจารย์ของเราเป็นพระผู้ใหญ่กันหลายองค์เห็นไหม แล้วเวลาพูดกันนะ จะว่าเราไง ว่าเราไม่เคารพอาวุโส กันเต ไม่เคารพธรรมวินัย เราเคารพมาก แต่เคารพแล้วมันต้องเป็นตัวอย่างด้วยใจ แล้วสุดท้ายแล้ว เห็นสังคัมมันเป็นอย่างนี้มาตลอด แล้วก็รู้อยู่

เพียงแค่ตอนนี้พวกเราจะย้อนกลับมาเรื่องเว็บไซต์นิดหนึ่ง พอเว็บไซต์ออกไปแล้ว เราจะพูดกับโยม โยมไม่ต้องตกใจหรอก เราจะบอกว่าที่เกิดขึ้นมันเป็นเรื่องแค่เริ่มต้นเท่านั้นเอง เพราะ... เพราะเดี๋ยวนี้สังคัมมันแคบ โลกมันแคบ พอโลกมันแคบทำอะไรมันจะรู้ รู้กันไปหมด พอสังคัมมันแคบ โลกมันแคบ ใครคุมสื่อ ใครคุมสังคัม คนนั้นมันได้ผลประโยชน์ไง เขาไม่คิดเหมือนหลวงตา

หลวงตาเห็นไหม หลวงตาท่านได้มาเท่าไร ท่านก็เสียสละไปกับโลกหมดเลย การเสียสละมันไม่หวังผลประโยชน์ใช่ไหม เวลาพูดนะ พูดไม่หวังผลประโยชน์แต่... แต่เวลาไม่หวังผลประโยชน์ คนมาช่วยกันทำคุณงามความดี เราจะไปตื่นตื่นอะไร โดยสังคัมมันนะ คนเขามาเราช่วยกัน

ทำคุณงามความดีเพื่อสังคมใช้ไหม เราช่วยกันมาโอบอุ้มเด็กเราให้มีการศึกษา เด็กเราให้มันเข้มแข็งขึ้นมา สังคมให้มีอาชีพ สังคมให้มีหน้าที่การงานขึ้นมา สังคมก็จะร่มเย็นเป็นสุข

ในการประพฤติปฏิบัติ ถ้ามันเป็นความจริง ทุกคนถ้ามันเสนอแนวความคิด เสนอวิธีการปฏิบัติ มา เหมือนกับสินค้า ๆ หนึ่ง ช่วยกันเพื่อให้มันหลากหลายเห็นไหม ความเห็นแตกต่างได้ เราอยู่กับความแตกต่างได้ ความแตกต่างนะ คูสิกรรมฐาน ๔๐ ห้อง แตกต่างกันหมดเลย ๔๐ วิธีการ แต่เป้าหมายคือความสงบเหมือนกันนะ นี่ครูบาอาจารย์ท่านเสนอมาแล้ว พุทโธ ๆ ท่าน“พุทธานุสสติ” ท่านวางรากฐานไว้แล้ว

เวลาเราพูดนะ มันเหมือนเราเก็บข้อมูลมาเยอะ เราอยู่กับครูบาอาจารย์มาเยอะ เวลาหลงตากับหลวงปู่เจี๊ยะ ท่านพูดให้เราฟังจริง ๆ ท่านบอกว่าหลวงปู่มันท่านรำพัน ท่านรำพันนะ เวลาเรื่องนี้เกิดขึ้น เรื่องแนวทางปฏิบัติเกิดขึ้น ท่านรำพันกับหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่เจี๊ยะพูดให้เราฟัง น้ำตาคลอเลย บอกว่าสังคมไทยเรา สังคมชาวพุทธเรา พุทธานุสสติเป็นพุทธวิสัย เป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่เอากัน แล้วไปเอาอะไรกัน

พุทโธเป็นพุทธานุสสติ เป็นพุทธานุสสติ ไม่ใช่สาวกานุสสติ เป็นพุทธานุสสติ เป็นพุทธานุสสติ พระพุทธเจ้าเป็นผู้สอนเอง พุทโธ ๆ นี่ แล้วชาวพุทธมันไม่เอากัน มันไปเอาสาวกานุสสติ ไปเอาคำสอนของลูกศิษย์ ๆ แล้วบอกพุทโธ ๆ นี่เป็นกรรมฐาน นี่เป็นคำพูดของใคร เป็นคำพูดของหลวงปู่มันเองหรือ เป็นคำพูดของครูบาอาจารย์เราเองหรือ มันเป็นคำพูด มันเป็นพุทธานุสสติใช้ไหม คำสอนของพระพุทธเจ้ามาตลอด

เวลาหลวงปู่มันท่านรำพันเลยนะ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะเหมือนเราพ่อแม่ เราเป็นพ่อเป็นแม่ คนเห็นไหม ลูกหลานเราเราอยากให้ลูกหลานเราไปถึงเป้าหมายไหม เราอยากให้ลูกหลานเราถึงหลักความจริงไหม หลวงปู่มันก็พระพุทธเจ้าน้อย ๆ ในเมืองไทยไง พระพุทธเจ้าต้องฝึกฝนมา ต้องค้นคว้ามา พระพุทธเจ้าต้องต่อสู้มา หลวงปู่มันนะท่าน..มี หลวงปู่เจี๊ยะเป็นคนเล่าเอง หลวงปู่สีทา หลวงปู่อะไร ที่วัดที่หลวงปู่มันไปศึกษาอยู่เหมือนกัน ไปศึกษามาธรรมดาค่ะ

อย่างเราบวชมา อุปัชฌาย์อาจารย์ก็ต้องศึกษา หลวงปู่มันท่านพยายามค้นคว้า พยายามศึกษาของท่านมา แล้วคูสิเหมือนกับพ่อแม่ คนเรากว่าจะประพฤติปฏิบัติมา เราเสียสละมา เราต่อสู้กับกิเลสเรามาขนาดไหน แล้วลูกหลานเรา ลูกศิษย์ของเราจะเติบโตมา ท่านจะห่วงหาอาทร ท่านพยายามจะชี้นำ ท่านพยายามจะปกป้องขนาดไหน หลวงปู่มันนะ คำพูดคำนี้เราไม่ใช่वादุดริ ไม่ใช่वादุก่งนะ ฟังจำชีพากหลวงปู่เจี๊ยะกับหลวงตามา

เวลาไปอยู่กับท่านนะเราจะถาม เราอ่านหนังสืออ่านประวัติหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่ต่าง ๆ อ่านเสร็จแล้วจะเก็บข้อมูลไว้ในหัว อ่านเรื่องทางวิชาการ เวลาเราเจอหลวงปู่เจี๊ยะถามหมด เวลาพญานาคที่มันลงมาจากภูฏาน ที่หลวงปู่มั่นบอกให้ทำรอยไว้ หลวงปู่อยู่ใหม่ บอกอยู่ เห็น รอยใหม่ เห็น เห็นแล้วเป็นอย่างไร ท่านบอกเป็นอย่างไร หลวงตา ขณะที่หลวงตามาเขียนในประวัติหลวงปู่มั่น เป็นยัณณ์ ๆ อยู่ด้วยใหม่

เช่น ที่หลวงตาท่านเล่าเห็นใหม่ เช่นบอกว่าท่านอาจารย์สิงห์ทอง ท่านไม่ยอมเชื่อเรื่องผีตานะ ไม่เชื่อ แล้วท่านไปพักที่ไหนเห็นใหม่ ที่แบบว่ามันเป็นพญานาคมาร้อง ฮู้ ฮู้ บนหัว จนอาจารย์สิงห์ทองกลับมาหาหมออวยเห็นใหม่ ใครไม่เชื่อผีให้ไปลอง ใครไม่เชื่อ คนไม่เชื่อเรื่องผีนะ ไม่เชื่อ ๆ หลวงปู่อาจารย์สิงห์ทองเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรเลย ไม่เชื่ออะไรเลยนะ ไปเจอกับตัวเองเข้า ไปเจอกับตัวเองเข้า ถ้าใครไม่เชื่อปะไปลองดูไป ไปลองดูว่าผีมันจะมีไหม เพราะโดนทั้งคืนเลย โดนซึ่ง ๆ หน้าเห็นใหม่ สิ่งทีประสพการณ์กันมา เวลาเมื่อไรเราก็อถาม ไปอยู่กับใครเราก็อถาม ๆ แล้วเรื่องนี้มันก็ฝังใจมา มันเป็นความฝังใจนะ พวกเราศึกษามา ฝังใจเป็นเรื่องหนึ่ง

แต่ถ้าเราไปเผชิญกับสัจจะความจริง ประสบการณ์ของเราอีกเรื่องหนึ่งนะ ประสบการณ์ของเราเราทำอะไรผิด อะไรมันถูก ถ้าเราทำอะไรผิดพลาดขึ้นไปเราจะเสียใจมาก สิ่งถ้าผิดพลาดมากยิ่งขึ้น เสียใจมากขึ้น แล้วถ้าเราทำให้คนอื่นผิดพลาด มันจะเสียใจขนาดไหน แล้วพอมาถึงปฏิบัติ เวลาเขาพูดถึงนะ สมมุติว่า ไม่สมมุติหรือความจริงเลย สมมุติว่าถ้าเราเป็นลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านกำหนดพุทโธมาแล้ว อย่างไรก็ตามเราพูดยังไม่ถึง เราจะพูดยังไม่ถึงพุทโธ เราจะเข้าไปแตะถึงพุทโธเลย เราจะเชิดพุทโธได้เลย ทั้งที่เราพูทโธไม่ได้ เราก็อจะเชิดชูไว้เลย เพราะพุทโธเป็นพุทธานุสสติ เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่มาเหยียบย่ำกันอย่างนี้ มันเหมือนกันไหม เราพูดบ่อยเห็นไหม อยากดังต้องติดคนดัง ถ้าเราอยากดัง คนไหนดังด่ามันเดี๋ยวมึงดังด้วย ดังก็ติดคุกก็ได้

นี่ก็เหมือนกัน มันเป็นการนำเชื่อถือของสังคมไทยใช้ไหม สังคมไทยก็ปฏิบัติพุทโธกันมานานใช้ไหม อานาปานสติก็ปฏิบัติกันมานาน พอถึงเวลาแล้วบอกว่าให้หยุด ให้เลิกให้หมดเลย ให้เลิกให้หมดเลย ไม่พูดตรง ๆ ก็พูดอ้อม ๆ เดียวก็พูดอ้อม ๆ เดียวก็พูดตรง ๆ เวลาพูดนะ โน้นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ สุดท้ายนะถ้าใครทำพุทโธก็แล้วแต่เออะ ทำได้ พอทำได้ แต่พอพูดมา ดีหัวก่อน ดีหัวเข้าบ้านก่อนนะ พุทโธนี้ไม่ดี ใครทำพุทโธมันเสียทั้งชีวิตมาแล้ว ถ้าพุทโธทั้งชีวิต สังคมไทยหลงกันมาเยอะแล้ว นี่พูดดีหัวเข้าบ้านก่อนนะ

สุดท้ายพอสรุปนะ แล้วถ้าการปฏิบัติมันหลายหลากไปทำอะไรก็ได้ มันสื่อถึงเจตนาใจ พอมันสื่อถึงเจตนาปั๊บ แล้วพวกเรานี้ ใครจะพูดทุกคนว่าอาจารย์องค์ไหนก็แล้วแต่ ถ้าไม่มีชื่อเสียงไม่

เป็นความจริง ไม่ใช่ไม่มีชื่อเสียง ถ้าไม่มีความจริง ญาติโยมจะไม่เข้าไปศรัทธามากขนาดนั้น เห็นแต่
ว่าคนเยอะไง คำว่าคนเยอะนี่นะมันจัดตั้งได้ ความจัดตั้ง โทษนะ เราไม่ใช่ดูถูกใครนะ แล้วดูดีภาวะ
อย่างพวกโยมนะ หลอกง่าย ๆ เอาอิเว้นท์มาจัดฉากหน่อยเดียวละ อือฮามากเลย เราหายตัวได้วันนี้
นะ พรุ่งนี้วัดนี้คนล้นวัดเลยนะ เราจะหายตัวให้ดู โอ้โฮ พรุ่งนี้คนล้นวัดเลย มันเล่นกลได้ แล้วพอ
คนมาเยอะมันเกี่ยวกับคนอะไร

เราจะบอกว่าดูดีภาวะของโยม ของโลกนะ มันจัดฉากได้ มันทำได้ เรื่อยมาคิดเลยว่าคนมาก
แล้วมันจะถูก อย่าคิด เราไม่เคยคิดเลยว่าคนมากหรือคนน้อยถูกเลยนะ เราคิดว่าข้อมูลที่เรารับมา สิ่ง
ที่เราทำมา เราเอามากรองของเราสิ เราต้องมีปัญญาสิ กาลามสูตรไม่ให้เชื่อทุก ๆ อย่างเห็นไหม นี่พอ
ไม่ให้เชื่อ เวลาพูดไป มันเป็นการที่ว่าพยายามเข้ามาอ้างอิงเห็นไหม เข้ามาอ้างอิงว่านี่กรรมฐานอย่าง
นี้ การปฏิบัติพระปิง พระป่าก็ว่ากันไปเรื่อย สุดท้ายแล้วพฤติกรรมมันไม่มี ทุกอย่างไม่มี แล้วมันก็
ซึมเข้ามาเรื่อย ๆ พอซึมเข้ามาเรื่อย ๆ เราถึงออกเว็บไซต์ไป

เว็บไซต์เราเราคิดว่าจะออกนานแล้ว เราคิดมาแต่ต้นแล้ว เราคิดมาตั้งแต่เราอยู่โพธาราม
แล้ว ว่าต่อไปนี่เราพูดกับลูกศิษย์อยู่ เขาบอกว่าหลวงพ่อนี่นะมาอยู่ที่โพธาราม ไม่ใช่ศักยภาพเลย
ศักยภาพนี้มีพระ ๒ องค์ ๓ องค์ ก็อยู่คน สองคน ศักยภาพหลวงพ่อกันมาแต่ไม่ใช่เลย เราบอกว่า
เดียวถึงเวลาเอง แล้วเราบอกเพราะเวลาถ้ามันพูดออกเว็บไซต์ไปแล้ว มันไปรอบโลก แล้วมันก็อาศัย
เห็นไหม ใครจะเปิดเว็บไซต์ใครก็เปิดได้ เว็บไซต์ก็ไปจดทะเบียนก็เปิดได้ทั้งนั้นนะ हमันก็เปิด
ได้ แต่เปิดมาแล้ว हमันจะฟังไหม เว็บไซต์ हमันก็เปิดได้ มึงไปจดทะเบียน ๕๐๐ บาทก็เปิดแล้ว
เว็บไซต์มันจะมีอะไร

แต่เนื้อหาสาระสิ เนื้อหาสาระที่มันจะออกไป เนื้อหาสาระที่มันจะเป็นจริง แล้วภาษาเราเห็น
ไหม เราเทศน์อัดเทปมา ๒๐-๓๐ ปี ๒๐-๓๐ ปีนะเจียบกริบเลย ศักยภาพไม่เคยใช้ ไม่เคยใช้เลย แต่
เดียวมันออกมา มันออกมาเพื่อเป็นประโยชน์ ฉะนั้นเราจะบอกว่าเวลามันออกมาแล้ว มันไม่ใช่จะไป
ดิเคียนใคร ไปว่าใคร ไม่ใช่ ๆ มันเป็นยุคเป็นคราวที่เราต้องจรรโลงใจ จรรโลงเห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกว่าศาสนานี้เห็นไหม หลวงตาท่านพูดประจำ ว่าศาสนาของเรามี
มรรคมีผลนะ ศาสนาของเรามีเหตุมีผลนะ แต่มันไม่มีใครบอกชี้เหตุชี้ผล พอไม่มีใครชี้เหตุชี้ผล พวก
เราก็คลอนแคลนใจ ในการประพฤติปฏิบัติของเรา ที่เราคลอนแคลนกัน เราไม่มั่นคงกันเพราะอะไร
เพราะมันจับจัดกันทุกคนไง ทุกคนก็จับจัด ทุกคนก็หลักลอย ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน พอไม่เป็น
ขึ้นเป็นอันนี้ เวลาหลวงตาเห็นไหม เขาฟังเทศน์หลวงตากัน หลวงตาเทศน์แล้วมันมีเหตุมีผล เทศน์
แล้วมันน่าฟัง เทศน์แล้วมันให้กำลังใจ มันให้กำลังใจ ให้มันความฮึกเหิมที่เราจะประพฤติปฏิบัติใช้

ใหม่ นี่ใจมันเป็นยุคเป็นคราวของหลวงตาที่ท่านถึงคราว

เราก็เลยอยู่ใจ มันไม่ใช่หน้าที่ อย่างในบ้านเราเนี่ย ในตระกูลของเราเนี่ย ถ้ามีอะไรมากระทบ กระเทือนกับเรา เราต้องบอกใคร เราก็ต้องบอกผู้ใหญ่ของเราก่อนใช่ไหม ว่าผู้ใหญ่ของเราจะทำอย่างไร เพื่อตัวใหญ่มันจะหมุนก่อนใช่ไหม ไอ้เพื่อตัวเล็กไม่ควรจะหมุนไป แล้วนี่มันก็ถึงกาลเวลา ไอ้ที่ท่านี่มัน... เราดูเวลาแล้วนี่ว่ามันเหมาะสมไหม มันเหมาะสมเราถึงเริ่มจะจดทะเบียน แล้วเราจะทำเว็บไซต์ออกไปไง แล้วพอออกไปพอดีจังหวะ ตอนนี้เรื่องนี้กำลังเป็นที่ฮือตอยู่ มันก็เลยหาว่าเราจะไปจัดการเรื่องนี้ไหม ไม่ใช่จัดการเรื่องนี้หรอก มันจะมีอย่างนี้ มีอย่างนี้ มีอย่างนี้ ๆ เรื่อย ๆ ไป

มันมีคนล้อลอยู่ มันมีสิบแปดมงกุฎจะมาบวชในศาสนาใหม่อีกเยอะแยะไป แล้วเหตุการณ์อย่างนี้มันเกิดมาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ตั้งแต่สมัยพุทธกาลก็มี สมัยอยุธยา สมัยสุโขทัย มีมาทั้งนั้นเลย แล้วในสมัยปัจจุบันนี้มันก็มี แล้วอนาคตมันก็จะยังมีไป แต่มันถึงว่าเราจะทำอย่างไร เพื่อเป็นกำลังใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เป็นกำลังใจของสัตว์โลกนะ นี่เราพูดนี่ยืนยันตรงนี้อย่างไร ยืนยันตรงนี้ที่เราทำ เราทำโดยเนื้อหาสาระ มันไม่ใช่ลำเอียง ไม่ใช่ลำเอียงเพราะใครทั้งสิ้น มันเป็นเรื่องของสังขาร มันเป็นเรื่องของศาสนาเรามีเหตุผล เป็นการยืนยันว่าประพฤติปฏิบัติธรรม คุณธรรมมันมีจริง มันทำจริงแล้ว แล้วมันทำจริง คนทำจริงเห็นไหม

คุณ ไม้หลักมันปักแน่นหนามันคงนะ ธรรมะที่มันออกมาจากใจ ธรรมะที่ออกมาจากศาสนาเนี่ย มันต้องสัจจะ มันต้องเป็นความจริงเห็นไหม มันเป็นความจริงของมัน มันเพียงแต่พวกเรานี้อ่อนแอ พวกเรานี้ไม่มีความจริง ถ้ามีความจริง พุทธโธ ๆ นี่เข้าเข้าไปสิ เข้าเข้าไป ๆ เราไม่ได้เอาพุทธโธเนี่ย เราไม่ได้เอาพุทธโธ พุทธโธนี้เป็นพุทธะ เป็นชื่อขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นศาสดาของเรา เราต้องการหัวใจของเรา เราต้องการพุทธโธที่เป็นเนื้อหาสาระ พุทธโธที่เป็นความจริง พุทธะคือความรู้สึก พุทธโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้รู้ ผู้เบิกบาน ผู้ชุ่มชื่นในใจ ผู้ที่ชุ่มชื่นในใจแล้วมันจะเกิดขึ้นมาได้ยังไงล่ะ ถ้าเราไม่มีช่องทางเข้าไปหาสิ่งนั้นนะ นี่พุทธธานุสสดีนี่คำบริกรรมนะ พุทธโธ ๆ นี่ทำไปเถอะ

นี่มันมองกันคนละโลก มองไม่ออกไง บอกมันพุทธโธ พุทธโธ พุทธโธเลย มันทั้งเหยียดหยามทั้งถากถาง ทั้งอะไร นี่มันทำ นี่ใจต่อไปคนปฏิบัติกล้าปฏิบัติใหม่ คนปฏิบัตินี้เป็นคนไม่เต็มเต็ง คนปฏิบัตินี้เป็นคนที่บกพร่อง เป็นคนที่สติไม่สมบูรณ์แล้วนะพวกที่มาปฏิบัติเนี่ย มันคิดกันอย่างนั้นไง เพราะมันทำไม่จริง ถ้ามันทำจริงขึ้นมา อ้าวจะพุทธโธจะทำไม้อ้าว.. ก็เป็นลูกศิษย์พระพุทธรเจ้าอ้าว... พระพุทธรเจ้าเป็นศาสดานะ ปู่ย่าตายายก็นับถือกันมา เราก็นับถือ มันจะเป็นไรไป ศาสดาของเราเนี่ย ใครมันจะฉลาด ใครมันจะจรรวดควาเทียมก็ให้มันไปของมันสิ

ถ้าพูดถึงเขาจะมีทางลัด มีทางสิ่งใดที่เป็นประโยชน์ของเขา เขาก็ไม่ควรจะมากระทบกระเทือนพูดจาเป็นเหน็บแนมกัน พูดจาเหน็บแนม พูดจาเสียดสีให้คนที่ประพฤติปฏิบัติคลอนแคลนใจ ไอ้คนที่จะพูดอะไรนะ ต่อไปก็พูดอะไรก็อู๋ พูดอะไรที่สะดุ้งทีไรนะ พูดอะไรที่กลัวเขาจะติเตียนใจ เขาจะว่าไอ้พวกนี้เป็นพวกกรี พวกกล้าสมั้ยง ไอ้พวกจรวดดาวเทียมมันได้อะไรละ มันทำไม่จริง ถ้ามันทำจริงของเราเนี่ย

ทีนี้คำว่าเว็บไซต์ของเราที่เราออก เราตั้งใจออก ตั้งใจออกเพื่อสังคม ไม่ใช่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่นี่พอเหตุการณ์อย่างนั้นมันเกิดขึ้นมา เราก็พูดตามข้อเท็จจริงเท่านั้นเอง ลมพัดมาเรอบอกลมเย็นนะ มันพัดตรงไหน แดดออกก็แดดร้อน มันพัดตรงไหน อ้าวมันก็เขาบอกแล้ว ปฏิบัติเนี่ยนะ ถ้าปฏิบัติดี ๆ แล้วแดดก็จะเย็น ลมพัดมามันก็จะไม่มีความรู้สึก ว่าไปนั่นนะ เวลาเราพูดออกมาไม่ใช่ว่าความจริง เถียงไม่ขึ้นเพราะอะไร

เพราะอยากจะอวด อยากจะพูดสิ่งที่มันเหนือโลก อยากจะพูดสิ่งที่ว่า ใครทำแล้วมันจะมีสิ่งมหัศจรรย์ พอถึงความมหัศจรรย์นั้นแล้วพอพิสูจน์ไม่ได้ อ้าว..ก็ตัวเองพูดเอง ตัวเองขุดหลุมฝังตัวเอง แล้วโทษใคร ก็เขาขุดหลุมเอง แล้วเขาก็ฝังตัวเขาเอง แล้วเรายกมึงฝังตัวเองจมอยู่ในหลุมนิพพานไว้อยู่ ในหลุมนี้คือนิพพาน นิพพานอย่างนี้ไม่มี พระพุทธเจ้าไม่ได้สอน อ้าวนิพพานของมึงก็นิพพานของมึงไปสิ แล้วมึงจะพาคนอื่นไปลงไปในนิพพานอย่างนี้ได้ยังไง นิพพานมันก็ต้องมีการกระทำของเราขึ้นมา

นี่พูดถึงจุดยืนเป็นอย่างนี้นะ แล้วสิ่งที่ทำก็ทำเพื่อประโยชน์ แต่นี่คำว่าทำประโยชน์นี้มันก็ย้อนกลับมาพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ย พราหมณ์นิมนต์ไปจำพรรษา ลืมใส่บาตรเห็นไหม เวลาคราวทุกข์ยาก ข้าวยากมากแพง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านยังมีการกระทบกระเทือนขนาดนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดนะบอกว่า ถ้าใครโดนโลกธรรมกระทบกระเทือนอย่างน้อยใจ อย่าเสียใจ ให้ดูเราตถาคตเป็นแบบอย่าง เราตถาคตเป็นศาสนานะ เป็นผู้มฤตธรรมิเคชนะ แต่โดนโลกธรรมกระทบแรงที่สุด

เพราะในสมัยพุทธกาลมันมีศาสนาเก่า ๆ แ่นอนอยู่แล้วในสังคม แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ไปนี่ มันไปกระทบกระเทือนเขา กระทบกระเทือนในผลประโยชน์ใจ แล้วเวลาคนเขาทดสอบแล้วนี่ สิ่งทีพระพุทธเจ้าสอนมันเป็นความจริง เขาก็นับถือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนาอื่นนะมีนะในพระไตรปิฎก ไปอ่านเยอะมาก เขามีกันนะ ขนาคว่าเขาหลอกพระนะ เขาเอาไม้นี้ นิมนต์พระไปฉัน แล้วก็บนรองนี้เป็นฐานส้วม หลุมส้วม แล้วเอาพระไปฉัน ถึงเวลาแล้วนะไม้มันหักลง ในพระไตรปิฎกมีนะ ในลัทธิต่าง ๆ เขากลับแก่งนี้เยอะมาก นี่กลับแก่งพระ

พระพุทธเจ้าก็โดน โดนมาทั้งนั้นนะ

แล้วนี่พูดถึงถ้าเราทำเพื่อประโยชน์ ทำเพื่อความจริง ไอ้เรื่องที่โดนโลกธรรมมันเป็นเรื่องธรรมดา ไอ้เรื่องโลกธรรมนี้เราบอกอยู่แล้ว คนที่ทำงานอยู่กับเราบอกว่าโดน แล้วโดนแรงมาก โดนแรงมากเพราะอะไร อ้าว เพราะเขาสร้างกระแสขึ้นมาได้แล้วนี่ กระแสมันเป็นแล้ว แล้วเราไปบอกว่าสิ่งนั้นผิด ใครเขาจะยอมปล่อย แต่ไอ้เรื่องนี้มันเรื่องของเขา เราไม่ได้ไปทำ ถ้านี่คิดเรื่องโลก โง่ แต่ถ้าคิดเรื่องธรรมเราไม่ได้ทำอะไรทั้งสิ้น เราพูดความจริง เราพูดความจริงให้ความจริงเกิดขึ้น

ฉะนั้นสิ่งนี้ถ้าทำไปตามกำลังของเรา แล้วเรามีจุดยืนของเรา อย่าให้คนอื่นมาเราพูดนะเวลาเวลาเขาบอกนะพวกเรานี้โง่ คนข้างนอกเขามองว่า คนมีคุณธรรม มีศีลธรรมนี้เป็นคนโง่นะ เป็นคนซื่อ เป็นคนที่ไม่ทันโลก แล้วเขาก็มองพวกเราว่าโง่ แล้วเขาสัญญาตนว่าพวกเขาฉลาด แล้วคนฉลาดนี้เว็บไซต์เราออกไป เขาจะบอกว่าเว็บไซต์เราไม่ใช่อะไร โง่ ไม่ใช่แบบนี้ แปลกนะ เราต้องถามว่า เฮ้ย เอ็งได้ฟังเนื้อหาสาระในเว็บไซต์หรือยังวะ เอ็งลองฟังสักหน่อยก่อนสิ แล้วเอ็งว่าโง่ฉลาด แล้วค่อยมาพูดกันนะ

เราว่ามันก็มีเนื้อหาสาระนะ แต่เขาไม่ได้ฟังนะ เขาหาว่าคนเป็นคนพาลไปก่อนเลย เอ๊ะ คนฉลาดทำไมเขาตัดสินใจกันอย่างนั้น ไอ้พวกเรากันโง่นี่สิ เห็นไหม เราคนโง่แต่เรามีจุดยืนของเรา เรามีสมองของเรา สมองของเราแยกแยะอะไรคืออะไร ไอ้คนฉลาด ๆ นะเห็นไหม ที่นี่คนเยอะ ถ้าคนไม่ดีคนจะเยอะได้อย่างไร เอาคนเยอะเป็นเกณฑ์นะ เอาคนเยอะ เอาคนมากเป็นเกณฑ์ คนเยอะมันจะมีอะไร สนามหลวงมันเยอะกว่านี้อีก ประเทศไทยเยอะกว่านี้ แล้วยิ่งเราพูดนะ ก็ “คน”

เวลาหลวงตาท่านพูดนะ หัวดำ ๆ เขาหัวดำ ๆ หัวโล้น ๆ นะ หัวโล้น ๆ หัวโล้นมันต้องมีวุฒิภาวะเป็นผู้นำเขา หัวโล้น ๆ ยังโง่กว่าเขา มันไม่สมควรหัวโล้น ฉะนั้นเขาหัวดำ ๆ นะ มันจะเยอะจะน้อยไม่สำคัญเลย ไม่เกี่ยว นี่พูดถึงเว็บไซต์ พูดไว้ก่อนเลย เดี่ยวคนโน้นจะโทรมา เดี่ยวคนนี้จะโทรมา ใครมีเพื่อน เดี่ยวเพื่อนมันต้องถาม ถ้าเพื่อนมันไม่รู้ว่ามีที่นี้มันไม่ถามหรอก แต่ถ้าเพื่อนมันรู้ว่ามีที่นี้นะ มันจะถามเลขนะ เฮ้ย... มึงไปที่นั่นจริง ๆ หรือวะ มึงทำไมโง่ขนาดนี้วะ โอ๊ย มึง.. (หัวเราะ)

แต่ไอ้คนฉลาดทำไมมันไม่มีเหตุผล เฮ้ย.. แปลกมากนะ เราก็คิด อ้อ เราดูสังคมแล้วมันก็สังเวชนะ เหมือนกับปลงธรรมสังเวช เราดูสังคมอยู่ แต่สังคมเขาสำคัญตนนะ สำคัญตนว่าเขามีปัญญา เขาสำคัญตนว่าเขาเป็นปัญญาชนนะ ไอ้พวกเราพวกอยู่ป่าอยู่เขา ไม่มีหัว ไม่มีสิ่งใด ๆ เลย แต่เรามีจุดยืนนะ แล้วเราจะมีความสุข เพราะความสุขสิ่งใดเท่ากับความสงบภายในของเราไม่มี ถ้าเรา

รักษาความสงบภายในของเราได้ ความสงบภายในหาขึ้นมาให้ได้ แล้วสิ่งที่เป็นไป สิ่งที่เราเสนอออกไป มันก็คืออย่างนี้แหละ

สิ่งที่เราเสนอออกไป คืออยากให้เขาทดสอบ ให้เขาทดสอบนะ คือว่าข้อมูลตรงข้าม ข้อมูลตรงข้ามที่เขาทำอย่างนั้นนะ แล้วถ้าเขาทำข้อมูลที่เรานเสนอออกไป เราอยากให้เขาเห็นว่าความสงบที่เกิดขึ้นนั้นมีไหม เพราะ..เพราะที่เขาหาเรา ส่วนใหญ่ก็ถูกศึกษักรรณฐานเรานี้เป็นส่วนใหญ่ แล้วไปคูจิตกัน ว่าง ๆ ว่าง ๆนะ พูดอย่างนี้ทุกคนเลย แล้วพอสุดท้ายนะ ไปสักพักหนึ่งจะพูดอย่างนี้เลย หลวงพ่อว่าง ๆ แต่มันตัน มันไปไหนไม่ได้ มันไปคาอยู่อย่างนั้นนะ ไปไม่รอดหรอก

แต่ถ้าเป็นกรรมฐานนะ เป็นความสงบของเรานะ มันมีขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ถ้ายังกำหนดพุทโธไปได้เรื่อย ๆ นะ เดียวมันจะสักแต่ว่า รวมใหญ่ขึ้นมา สักแต่ว่า แล้วถ้ามันออกใช้ปัญญานะ โอ้โฮ! โอ้โฮ! โอ้โฮ! ทุกคนจะอุทาน อุทานนะ เพราะพวกเรากลับผี จิตทุกดวงใจมันเคยเกิดในวัฏฏะ มันเคยผ่านนรก ผ่านสวรรค์มาทุกดวงใจ ดวงใจที่มันเกิดกันอยู่นี้ มันเคยหมุนมันมาในวัฏฏะ เพราะชีวิตนี้ไม่มีต้นไม่มีปลาย

คนจินตนาการเรื่องสวรรค์นี่จินตนาการได้ พวกจิตรกรรมฝาผนังเขาเขียนของเขานี่สวยมาก นรกอเวจีนี้ ตกนรกทองแดงทองแดงนี่เขาจินตนาการได้เลย เพราะสิ่งที่จินตนาการได้มันมีข้อมูลในใจ มันมีข้อมูลของมัน มันมีจินตนาการออกมาจากส่วนลึกของใจ แต่ทุกดวงใจจินตนาการผลของโสดาบัน สกิทา อนาคตไม่ได้ ไม่ได้ ฉะนั้นพอไม่ได้ปั๊บ เขาบอกว่านิพพานคือความว่าง ก็เลยว่าง ๆ ว่าง ๆ แบบจืดชืดน้ำ ๆ ว่าง ๆ แบบไม่รู้เรื่อง

แต่ถ้าเป็นความว่างในมรรคผลนะ มันว่างแบบมีเจ้าของ มันว่างแบบมีขอบเขตรับรู้ถึงความว่าง ความว่างระดับไหน สุขกันอย่างไร มีอย่างไร มันรู้โสดาบันว่างได้แค่ไหน สกิทาว่างได้แค่ไหน อนาคตว่างได้แค่ไหน ความว่างลึกซึ้งแตกต่างกันมากเลย แล้วพอถึงที่สุดแล้ว พ้นจากความว่างไปเลย เพราะที่ไหนมีความว่างที่นั่นมีความรู้สึก ถ้ามีความว่างความรู้สึกนั้นคือจิต ความรู้สึกนั้นคือภพ พ้นไปหมดเลย วิมุตติสุขเลย ยิ่งมหัศจรรย์เข้าไปใหญ่ นี่ไงสิ่งที่มันเกิดขึ้นมาจากความเป็นจริงอันหนึ่ง หัวใจอย่างนี้ มันมีประสบการณ์ มันทำของมันขึ้นมา

ที่เราพูดนี้ให้เขามีความแตกต่าง แตกต่างที่เขาทำอยู่ว่าง ๆ แล้วตัน มันตันนะ เพราะว่าเขาพากันมาหาเราเยอะ แล้วส่วนที่เขาจะพามาหาเรา ส่วนใหญ่แล้วพวกนี้จะมีเขาวัปัญญา หมายถึงว่ามีภูมิวิวุฒิภาวะ แต่เมื่อก่อนมันยังว่าง ๆ มันยังสบายอยู่ ที่แรกเชื่อใจ พอเชื่อไป พอนานไป ๆ มันไม่ก้าวหน้า มันตัน เขาใช้คำว่าตันเลย แล้วมาหาเรา เราบอกตัน ตันเพราะอะไร ตันเพราะว่ามันเป็น

ธรรมชาติของมัน ธรรมชาติของมันอย่างนี้แล้ว มันธรรมชาติของจีล่อน้ำ จีล่อน้ำ สวะมันลอยไปในน้ำนะ มันก็หมุนอยู่อย่างนั้นนะ มันไปไหนไม่รอดหรอกเพราะอะไร

เพราะฝึกสติก็ไม่ต้อง อะไรก็ไม่ต้อง ไม่มีการควบคุม ไม่มีการบริหารจัดการ มันเป็นธรรมชาติของมันไง น้ำเวลามันมากขึ้นมา มันรวมตัวขึ้นมา มันก็ไหลไป มันก็ชะล้างทุกอย่างไป ไปข้างหน้า น้ำมันก็ไหลไปธรรมชาติของมัน ความรู้สึกของคนก็เหมือนกัน มันทุกข์มันยากอะไรของมันนะ มาควบคุม มาดูแลมัน มารักษามัน มันก็ธรรมชาติ มันก็ลอยอยู่อย่างนั้นนะ มันไปไหนนะ มันไปไหนนะ นี่ไง มันที่มามันผิใจ พอที่มามันถูกเห็นใหม่ คนทำดีนี้ทุกข์มากเลย เพราะมันต้องตั้งใจต้องพยายามจงใจ ไอ้คนทำชั่วนะ เขาปล่อยหยาบฉวยเอาตามสบายใจ

สติเหมือนกันเราจะฝึกขึ้นมา มันต้องมีความจงใจ มีความตั้งใจ มีความระลึกรู้ มันลำบากใหม่ ทำดี ทำดีมาทั้งปีทั้งชาติเลย ทำผิดทีเดียวหมดเลย เกร็ดนี้เกลี้ยงเลย นี่ก็เหมือนกัน ตั้งสติขึ้นมา นี่ ว่าจะตั้งสติขึ้นมา ว่าจะมีความจงใจขึ้นมา ว่าจะทำ นี่ไงที่บอกมันไม่ตันตรงนี้ไง มันไม่ตันที่มันมีสติใช้ใหม่ พอสติมันควบคุม สติมันจัดการ มันมีการบริหาร มีการจัดการ มันมีการย่อยสลายไปเรื่อย ๆ จิตมันสงบ ย่อยสลาย ละเอียดไป ละเอียดไป ละเอียดไป เห็นใหม่ มันละเอียดไป หลวงตาจะบอกว่าจิตมันละเอียด ๆ ๆ ๆ ๆ ละเอียดเข้าจนถึงฐานเลย จิตจิตเลย โอ๊ะ.. โอ๊ะ.. นี่มันมีการต่อเนื่อง มันพัฒนาการของมันเห็นใหม่

แต่ถ้ามันเป็นจีล่อน้ำเห็นใหม่ คิดให้ว่างสิ ควบคุมใจให้ได้ดี ๆ สบาย โอ๊ย สบาย ไอ้พวกพุทโธนะโง่งนะ มันลำบากมันนะ โอ้..มันตั้งสตินะ มันอดอาหารนะ มันโหย..มันลงทุนลงแรงนะ มันเหนื่อย โอ๊ย เหงื่อไหลไคลย้อยเลย ไอ้พวกเราสบาย ๆ แล้วไปไหนกัน สุดท้ายแล้วถ้ามีวุฒิภาวะ มีสติ จะรู้สึกตัวทุกคน จะรู้สึกตัวทุกคน ถ้าใครยอมรับความจริง ถ้ามีคนยอมรับความจริงจะรู้สึกตัวทุกคน แต่เพราะมันไม่ยอมรับความจริง มันปฏิเสธความจริง เพราะมันไปรักษาเกียรติ รักษาความรู้สึกของตัวเอง แต่มันไปปฏิเสธความจริง ไม่ยอมรับความจริง สบาย ๆ เส่ไรใจ...

สิ่งที่เราเสนอไป เราเสนอเหตุนี้ เราไม่ได้เสนอด้วยอารมณ์นะ แต่เวลาพูดนี้มันพูดจากใจ มันก็มีเสียงดังนิดหนึ่ง แต่เราไม่ได้พูดด้วยอารมณ์ เราพูดด้วยเหตุด้วยผล ถ้าพูดด้วยอารมณ์นี้ เวลาพวกที่เขาว่าง ๆ เขามาหาเรา เวลาเราอธิบายเหตุผลเขาไป ทำไมเขาฟังรู้เรื่องล่ะ เพราะมันมีเหตุผล มันมีเหตุผลให้เขาได้ค้นคว้า ให้เขาได้ทดสอบตลอด มีผลของมัน มีเหตุของมัน แล้วมันจะละเอียดของมันขึ้นไป แล้วถ้ามันออกเป็นทางปัญญาะ มันจะมีประโยชน์ของมันมาก เรื่องเว็บไซต์จบ

ถาม : อาการที่จิตตกกังวลจะแก้ไขอย่างไร เห็นใหม่ อาการที่จิตตกกังวลจะแก้ไขอย่างไร

มักจะเป็นช่วงที่ภาวนาคอนคำ และขอหลวงพ่อบิณฑาการของภวังค์ด้วยครับ

ตอบ : มีนักปฏิบัติสังสัยกันมากเห็นไหม เวลาปฏิบัติไป เวลาพูดอย่างนี้ปั๊บ ถ้าพูดถึงการ
นอนของเขานะ พอพูดขึ้นมา เห็นไหม เพราะพุทโธไง เพราะพุทโธถึงตกภวังค์ไง นี่พุทโธไม่ดี ถ้า
มาจิตมันจะไม่ตกภวังค์ ถ้าใช้ปัญญาพิจารณาสายตรงนะ โอ้อโฮ.. มันจะวิปัสสนาไปเลยนะ มันจะ
พ้นทุกข์ไปเลย เพราะพุทโธเห็นไหมมันตกภวังค์ พุทโธมันจะมีนิมิต พุทโธจะเสียหายหมด

แต่ถ้าคนเป็นเห็นไหม การตกภวังค์มันเหมือนเราควบคุมความรู้สึกเราได้ไหม เราคิดต่าง ๆ
เราจะควบคุมความคิดเราตลอดเวลาได้ไหม เราจะควบคุมความคิดเราตลอดเวลาไม่ได้เลย เดี่ยวมันก็
คิดได้ลึกซึ้ง เดี่ยวคิดได้หยาบ เดี่ยวคิดได้ละเอียด ความคิดมันก็แตกต่างกันไป การภาวนาของคนนี้
ให้สติขนาดไหน ให้มันคงขนาดไหน เวลามันจะตกภวังค์มันก็ตก

มันเหมือนคนเราอ่อนเพลียมา อย่างเช่นเราภาวนานี้ดีมากเลย จิตเราควบคุมได้หมดเลย แต่วัน
นี้เราต้องเดินทางไกล หรือเรามีเหตุการณ์ที่เราต้องทำงาน ต้องอ่อนเพลียมาก พอนั่งภาวนา ๆ วูป
หายเหมือนกัน มันอาการของจิต มันเป็นไปได้อะไรก็ได้ ทีนี้พอเป็นได้อะไรก็ได้ ถ้าคนเป็นเห็นไหม
อย่างคนที่เขาเป็นหมอ เขาเข้าใจเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ เวลาเขาเป็นอะไรไปเขาก็เข้าใจมัน เขามีเหตุมีผล
เขาไม่ตกใจเห็นไหม

นี่เหมือนกันในเมื่อเราภาวนา เรารู้จักของเราแล้ว อ้าว.. วันนี้มันเราเดินทางมาเราเพลีย เรา
เหนื่อยขึ้นมา ภาวนามันก็วูป มันก็ธรรมดา อ้อ...แล้วทำงานเสร็จนะ ถ้าเป็นเราพอเข้าใจปั๊บ อ้าว ก็
นอนก่อน นอนพัก ขึ้นมานั่งใหม่มันก็จบเห็นไหม มันเป็นเรื่องธรรมดา ธรรมดาของจิต จิตมันมี
ความเป็นไป คำว่าธรรมดานะ เห็นไหมธรรมดาวิมุตติ ก็ธรรมดาตกภวังค์ไง ธรรมดา ธรรมชาติ ก็
ธรรมดามันเป็นอย่างนี้อยู่แล้ว มันเป็นเรื่องจริง ๆ เราถึงบอก คำว่าธรรมดาเราอธิบายไว้เยอะ เรา
อธิบายบอกว่าถ้าธรรมดานี้ เราพูดถึงว่าธรรมชาติของจิต ธรรมชาติของจิตพัฒนาการของมันจะเป็น
อย่างนั้น จิตมันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว

ดูอย่างเรานะ พวกเรา เรามีลูกมีหลาน ลูกหลานเราต้องมีการศึกษา เพื่อโตมามีอาชีพ แต่พูด
ถึงเราเปรียบเทียบกับให้เห็นใจ ลูกหลานเราเราเลี้ยงมา มันต้องโตเป็นธรรมดาใช่ไหม จากเด็กต้องผู้ใหญ่
เป็นธรรมดา แล้วผู้ใหญ่ก็ต้องตายเป็นธรรมดา ผู้ใหญ่นี้ต้องหมดอายุขัยเป็นธรรมดา จิตก็เหมือนกัน
เวลามันคิดของมันนะ มันต้องปล่อย ปล่อย ปล่อยปล่อยเป็นธรรมดา มันก็มีการพักของมันไง ถ้าไม่
พักของมันนะ มันถึงตัวนะ เครียดตายเลย จิตของมัน เวลาสุดท้ายแล้วมันจะมีการปล่อยของมัน โดย
เป็นเหตุเป็นผล เป็นครั้งเป็นคราวไป นี่มันปล่อย แต่มันไม่ได้ปล่อยด้วยธรรมะไง มันปล่อยด้วย

วิวัฒนาการของมัน มันเป็นอย่างนั้นไง

พระพุทธเจ้าเนะ เวลาศึกษาธรรมขึ้นมาแล้ว เวลามาประพฤติปฏิบัติเนะ ไอ้เรื่องการตกวงค์เนี้ยการตกวงค์เนี้ยมันเหมือนกับ ถ้ามันเป็นธรรมชาติเป็นพัฒนาการของมันซะใหม่ แต่เราจะต้องการให้มันละเอียดกว่านี้ การตกวงค์กับลงสมาธิมันต่างกัน “การตกวงค์เนี้ยมันวูบหายไปโดยไม่มีสติ” แต่การลงสมาธิ จิตลงสมาธิเนี้ย พุทโธ ๆ ๆ เนี้ยมันลงตลอดนะ สติมันตามความรู้สึก รู้สึกมันจะละเอียดลงไปขนาดไหน

แล้วมันเป็นคนละแขนงนะ ไม่ใช่คนละแขนง จิตมันคนละจริตนะ ถ้าจริตของคนนะ ถ้าพุทโธ ๆ ๆ ถ้าจริตที่มันคึกคะนอง คึกคะนองหมายถึงว่ามันมีกำลังของมัน นิสัยมันชอบความคึกคะนองเห็นใหม่ เวลาพุทโธ ๆ เนี้ยมันลง ว่าง เราพุทโธไปนะ มันเหมือนกับเราตกจากที่สูง ว่าง ๆ ว่าง ๆ เห็นใหม่ สติมันพร้อมตลอดเห็นใหม่ สติมันพร้อมตลอด แล้วเราถ้ามีสติ พุทโธ ๆ มันก็จะลงไปเรื่อย ๆ ลงไปเรื่อย ๆ แต่ส่วนใหญ่แล้วมันจะตกใจ มันจะกระตุก มันก็จะขึ้นเห็นใหม่

แต่ถ้าเป็นภวังค์นะ เวลาพุทโธ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ไปเลย เกลี้ยงเลย เนี้ยคือภวังค์ คือมันไม่มีสติเห็นใหม่ สติมันไม่ทัน พุทโธ ๆ ๆ ๆ ๆ แล้วมันก็เป็นเรื่องของกิเลส กิเลสมันจะหลอกเราอีกอย่างหนึ่ง กิเลสหลอกเรา เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกนะ พุทโธ ๆ ไปนะมันหายบ ถ้าพุทโธ ๆ ๆ ๆ จนละเอียดไปจนพุทโธไม่ได้ไง ไอ้เราก็คิดว่าพุทโธ ๆ ๆ แล้วตกวงค์ไปเลย เนี้ยว่ามันจะเข้าสมาธิไปบางคนเข้าใจผิด เช่น เช่นเราเนี้ย เราก็เข้าใจผิด ใหม่ ๆ เราก็เข้าใจผิด เราพุทโธ ๆ นะหายไปทีหลาย ๆ ชั่วโมง จนกระหือมิยืมย่องในหัวใจนะ แหม.. ภาวนาเก่งมาก นั่งสมาธิได้ทีหลาย ๆ ชั่วโมง อู๊ย เก่งมาก เก่งทุกวัน

จนมีวันหนึ่งนะออกจากสมาธิมา ไม่ใช่หอรอกออกจากภวังค์มา ออกจากสมาธิมา เอ๊ะ มันห่มจิ๋วใจแล้วนั่งสมาธิ แล้วนั่งอยู่เนี้ยมันก็ไม่มีเมฆไม่มีฝน แล้วมันเปียกอะไร เอาจิ๋วขึ้นมาดมเนะมันน้ำลาย โอ.. เนี้ยมันน้ำลายมึง เราจับตัวเองได้ว่าตัวเองนั่งหลับ ก่อนหน้านั้น มันอกมันใจ ก่อนหน้านั้นนะ มีความมันอกมันใจ มีความยืมย่องนะ ว่าตัวเองนั่งสมาธิได้ดี เพราะมันหลง มันไม่เข้าใจเห็นใหม่ คนเราปฏิบัติเนะไม่ผิดมาเลยไม่มี เราเป็นกับตัวเอง หายไปที ๓ ชั่วโมง ๖ ชั่วโมง ๗ ชั่วโมง ล็อกเวลาได้

เวลานั่งสมาธิด้วยกันนะ บอกว่านั่ง ๘ ชั่วโมง พุทโธ ๆ ไปปั๊บหายเลย ครบ ๘ ชั่วโมงมาสะดุ้งตื่น สะดุ้งขึ้นมาเลย ล็อกเวลาได้ จนนึกยกย่องตัวเองนะตอนนั้น ตอนที่หลง จะบอกว่าตอนที่หลงเป็นมาหมดแล้ว ตอนที่หลงมันยกย่องตัวเองว่า แหม ตัวเองตั้งสัจจะก็ได้ เข้าสมาธิก็ได้ ออกสมาธิ

ก็ได้ กำหนดเวลาก็ได้ อู้ย เก่งไปหมดเลย มันหลงตัวเอง จนน้ำลายมันมาฟุ้ง พอน้ำลายมันมาฟุ้ง เอ็งนั่งหลับ พอนั่งหลับปั๊บ...

คนเราเนะมันได้สร้างบุญกุศลมาพอสมควร พอรู้อะไรพิศปั๊บมันจะรีบแก้ไข พอจะแก้ไขจะผืนตรงนี้ โอ้โฮ ทรमानมาก เพราะมันด้าน มันเคยลงไปทีนึง ๑-๒ ชั่วโมง แล้วมันออกได้เอง เข้าได้เอง คิดดูสิ มันด้านขนาดไหน พอมันด้านขนาดไหน ใช้ปัญญาละ ตอนนั้นอยู่ในป่า พออยู่ในป่าก็คิดถึงพระไตรปิฎก คิดถึงพระพุทธเจ้าสอนพระโมคคัลลานะ ตอนที่วงเหงาหวานอนให้ตริกในธรรม ก็ตริก ตริกในธรรม พอนั่งปั๊บไม่นึกพุทโธแล้ว ตริกในธรรมเลย

ตริกในธรรมะ เอาธรรมะพระพุทธเจ้ามาตั้ง ตริก คิดเรื่องธรรมะไง เอาธรรมะมาวิจารณ์ เอาธรรมะมาตั้งเลย สติเป็นอย่างนั้น สมาธิ อู้ย.. ตั้งวิจารณ์นะ วิจารณ์ไปวิจารณ์มา หายเกลี้ยงหลับอีกอย่างก็หลับ อย่างก็หลับ พอหลับเสร็จแล้วเดินจงกรม ลูกขึ้นมาเดินจงกรม เป็นอะไรถึงหลับ มันเปรียบเทียบ เปรียบเทียบจิตเราเหมือนนกเขา ร่างกายนี้เหมือนกรง พอนกเขามันเห็นแมงมา แมงมันจะมากิน มันจะบิน มันจะหนี นกเขามันก็จะบินมาข้างกรง แมงก็เอาไปกินได้ เราตริกในธรรม ตริกเกินไปมันก็เหมือนนกเขาตัวนั้นไง ตริกจนหายไปเลย ทำอย่างไรก็ได้ ทำอย่างไรก็ได้

สุดท้ายผ่อนอาหาร ผ่อนอาหารนะ มึงง่วงนอน ไม่กิน วันหนึ่งกินข้าวคำเดียวนะ อยู่ในป่านะ อยู่อีสานนะ บิณฑบาตกลับมาแล้ว ปั่นข้าวเหนียวคำหนึ่งนะไว้กินบาตร ปั่นให้ได้กินได้คำเดียวนะ ข้าวเหนียว เพราะข้าวเหนียวมันครึ่งบาตรไซ้ไหม เทออก แล้วก็ปั่นไว้คำเดียวไว้กินบาตร แล้วบิณฑบาตมาเขาก็ทำแกงโสะ เพราะมันอยู่บ้านนอกไม่มีอะไรหรอก ใต้ของชาวบ้านอะไรมานะ ก็มีหม้อ ๆ หนึ่งเทลง ๆ ๆ แล้วก็ต้มให้มันร้อน ๆ แล้วก็มาตักแจกกัน แล้วก็ตักเอาน้ำนั้นนะหยอดใส่ข้าวเหนียวไว้ แล้วก็ผ่านไป แล้วก็แจกอาหารไป พอพิจารณา พอหัวหน้านั้น เราก็เอาข้าวเหนียวคำนั้นใส่ปาก จบ ทำอยู่อย่างนี้ ๓ เดือน ๔ เดือน โอ้โฮ เดินไปบิณฑบาตแทบไม่ถึงทางนะ แต่มันโอ้เรื่องตกวังค์นี้หายหมดเลยนะ เพราะมันหิว มันตกไม่ไหว แก้ได้เห็นไหม เราแก้ของเรามาแล้ว การตกวังค์

ฉะนั้นเวลาตกวังค์เป็นอย่างไร ตกวังค์เราเป็นมาเยอะ แล้วแก้ตกวังค์ก็แก้มาแล้ว แล้วพอแก้ตรงนั้นแล้วลงสมาธิ เวลาลงอย่างนั้นนะ กำหนดลมหายใจพุทโธนี่ มันเป็นขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ แล้วมันรวมลงนี้สักแต่ว่า มันปล่อยหมดอย่างนี้ พอมันรวมลงสักแต่ว่านะ นั่งอยู่นี้นะมันรู้สึกตัวชัดเจนมากเลย แต่สิ่งภายนอกไม่รู้เลย มันตัดกันเลยไง มันตัดกันเลย จากอายคนะนี่ไม่รู้เลย แต่จิตนี้รู้อยู่นะ เห็นไหมเวลาเข้ามาสมาบัติ นี่ละอะไรต่าง ๆ ใครจะทำอะไร ใครทำร้ายร่างกายอันนี้ไม่ได้เลย เพราะจิตดวงนี้มันรวมใหญ่ มันขาดออกไปจากสังคมโลกหมด มันอยู่ในเอกเทศของตัว

มันเอง นี่รวมใหญ่ จิตหนึ่ง ก็บอกไม่มี ไอ้คนไม่เคยทำมันไม่รู้หรอก

เวลามันอัปนาสมาธิ เวลาเข้าถึงรวมใหญ่เลยนี่เป็นอย่างนี้ เราเป็นอย่างนี้หลายรอบ แล้วเป็นอย่างนี้ปั๊บ อัปนาสมาธินี้วิปัสสนาไม่ได้ไง พอมันคลายตัวออก คือพอมันซึมซาบออกมา คือความรู้สึกมันแผ่ออกมา พอรู้สึกมันแผ่ออกมาปั๊บมันเริ่มรับรู้ นี่อุปจารสมาธิ เพราะจิตนี้มันสงบอยู่ แต่มันรับรู้ไง คือจิตมันคิดได้ พอจิตมันรับรู้มันคิดได้ มันคิดถึงกาย ถึงเวทนา ถึงจิต ถึงธรรมได้เห็นไหม ตรงนี้แหละเป็นตรงที่วิปัสสนาไง อุปจารสมาธินี้เป็นพื้นฐานของการวิปัสสนา แล้วออกมาเป็นฌิกสมาธิเห็นไหม

แต่ถ้าความคิดโดยสามัญสำนึกของเราเลย มันเป็นความคิดเป็นสามัญสำนึกของปุถุชนไง เป็นสามัญสำนึกของโลกียปัญญาไง มันเป็นปัญญาที่มันมีกิเลสแล้วบวกใจ เพราะเราออกมาเป็นสามัญสำนึกแล้วนี่ ความคิดของเรามันมีค้นหาความทะยานอยากใช้ไหม กิเลสมันมีอยู่กับใจเราใช้ไหม เวลาเราคิดเรื่องธรรมะมันก็มีกิเลสเราบวกมาด้วยใช้ไหม มันถึงวิปัสสนาไม่ได้เรื่องไง แต่ถ้าเราเข้าไปทำความสงบมากกว่านั้นนะ กิเลสมันสงบตัวลงไง กิเลสมันสงบตัวลงสมาธิมันก็เกิดได้ใช้ไหม สมาธิเกิดได้เพราะกิเลสมันสงบตัวลง พอกิเลสสงบตัวลงเป็นสมาธิเกิดขึ้น สมาธิเกิดขึ้นมันเป็นสากล พอเป็นสากลเราออกวิปัสสนา เราออกวิปัสสนาไป มันเป็นวิปัสสนา

วิปัสสนามันเกิดจากอะไร มันเกิดจากจิตดวงนี้ไง นี่ใจธรรมะส่วนบุคคลไง ธรรมะส่วนตัวใจ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วใจ ธรรมะของพระสารีบุตร ธรรมะของครูบาอาจารย์ ท่านปรินิพพานไปแล้วก็เอาธรรมะของท่านไปไง นี่มันจะเป็นธรรมะของเรา ธรรมะที่เกิดขึ้นจากจิตของเรา จิตที่มันมีกิเลส แล้วมันพยายามจะต่อสู้กับกิเลสของมัน ให้กิเลสของมันสงบตัวลง เพื่อให้มันมีโอกาสได้แก้ไข ให้มันได้แก้ไข ให้มันได้ดัดแปลง ให้มันได้แก้ไขตัวมันเอง

วิปัสสนานี้ ธรรมะของพระพุทธเจ้าสอนไว้ ๗ เห็นไหม แต่ให้มันเป็นปัจจัยจัดตั้ง เป็นสันติภูมิกอกับจิตทุก ๆ ดวง จิตทุก ๆ ดวงจะมีของมัน จะมีการกระทำของมัน เป็นธรรมะส่วนบุคคล ถ้าไม่มีขบวนการอย่างนี้มันจะเป็นพระอริยบุคคล มันจะบรรลุธรรมะขึ้นมาได้อย่างไร มันไม่รู้ขบวนการ ไม่มีความจริงขึ้นมา มันจะเป็นธรรมะมาจากไหน ธรรมะมันจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

เห็นไหม ถ้าตกแก้วมันจะหายไป ถ้าไม่ตกแก้ว มันจะเป็นอย่างที่เราเริ่มจากสงบแล้วออกไปวิปัสสนา มันจะเกิดขึ้นมา แก้วมันมีรอยแปด คำว่ารอยแปดเพราะอะไร รอยแปดเพราะอะไร เพราะอจินไตย ๔ อจินไตย ๔ นี่พุทธวิสัยคือปัญญาพระพุทธเจ้า อย่าคาดหมาย ไม่มีใครคาดหมาย

ได้เลยว่าพระพุทธเจ้าจะฉลาดแค่ไหน สุขยอดแค่ไหน ไม่มีใครสามารถคำนวณปัญญาพระพุทธเจ้าได้เลย พุทธวิสัย พุทธวิสัย

เรื่องโลกเห็นใหม่ โลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นอจินไตย ไม่มีการคงที่ โลกนี้มันจะมีของมัน แล้วมันจะเป็นอจินไตย จะเป็นอจินไตย มันจะเปลี่ยนแปลงของมันอยู่อย่างนี้ตลอดไป เป็นอจินไตย มีอยู่แต่มันเปลี่ยนแปลง แล้วเรื่องของกรรม แล้วเรื่องของฉานเห็นใหม่ เรื่องของฉานคือเรื่องของความว่าง เรื่องของความสงบเห็นใหม่ มันเป็นอจินไตยเลย ความว่าง ๆ เขาบอกคนโน้นว่าง ๆ ว่างเป็นอจินไตยนะมี

เว้นไว้แต่ว่างของโศดาบัน ว่างของสกิทา ว่างของอนาคา ไม่เป็นอจินไตย เป็นการรับรู้ของจิตดวงนั้น เพราะจิตดวง ๆ นั้นเป็นเห็นใหม่ นี่ธรรมชาติเห็นโลก “ธรรมชาติเห็นโลกเพราะธรรมชาติคือวิญญู” ที่มเข้ามากลางหัวอกเลย เพราะธรรมชาติเป็นธรรมชาติใน ธรรมชาติเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นธรรมชาติคือได้เรา ธรรมชาติเห็นโลกเพราะธรรมชาติคือวิญญู ที่มเข้ามาหัวอกเลย

การตกวงค์นี้ มันก็มีตกวงค์อย่างอ่อน อย่างแก่ อย่างอ่อนหมายถึงว่ามันเพิ่งตกบ้าง อะไรบ้าง มันเพิ่งเริ่มเป็น พอเริ่มเป็น แต่มันเสียอย่างหนึ่งเท่านั้นแหละ ใครตกวงค์หรือไม่ตกวงค์ส่วนใหญ่ไม่รู้ตัวเห็นใหม่ นี่สันทิฏฐิโก ปังจัดตั้ง รู้จำเพาะตน รู้จากตัวเราเอง แต่เพราะเราปฏิบัติใหม่เราไม่รู้มันสำคัญตรงนี้ไง พอปฏิบัติใหม่มันลงหรือมันเป็นวงค์เราไม่รู้ พอรู้อีกทีหนึ่งมันก็เป็นแบบว่า เหมือนกับโรค พอรู้อีกทีหนึ่งก็ โอ้โฮ..โรคมันเรื้อรังแล้ว แต่นี้ถ้ามีครูบาอาจารย์ คอยตรวจคอยสอบกันนะ ถ้ารู้ใหม่ ๆ เห็นใหม่ ใครเป็นโรคใหม่ ๆ รักษาจะหาย เห็นใหม่หายง่าย ถ้าใครเป็นโรคเรื้อรังรักษาจะหายยาก จิตของคนทีภาวนาไปนะพอมันด้าน

อย่างเรานี่ จริง ๆ นะตอนนั้นเป็นนะ พรรษา ๑ พรรษา ๒ ไม่รู้ หายที ๗-๘ ชั่วโมงนะ แล้วมันลืกละเวลาได้ เพราะว่าภาวนาด้วยกันไง เวลาภาวนาไปป่าทำวัตรแล้วทำภาวนา เสร็จแล้วก็แยกกัน อยู่อย่างนั้นนะ นั่งก็ชั่วโมงก็ได้ ทำอย่างไรก็ได้ อะไรได้หมด ใครทำอะไรทำได้หมดเลย ออกไปเกี่ยวกับใคร ส่วนใหญ่แล้วมันจะไม่ขัดแย้งกับใคร แล้วตั้งกติกายขึ้นมาทำได้ทั้งนั้น พระองค์อื่นนะเขายังมีหลบมีหลีกใช้ไหม พอคนเรามันเจ็บมันปวดมันก็หาทางออก มันก็ยังหลบหลีก โอ้เราไม่เลย คิดในใจว่า อ้อ เราทำได้ มันเป็นอย่างที่ว่าเมื่อไหร่ มันกระหึ่มยืมย่อง อ้อ..เราก็ก่อกคนหนึ่ง คือว่าเราก็ก่อกไม่ให้ใครเดือดร้อน เราอยู่กับใครเราก็ก่อกไม่ให้ใครลำบากใจ อยู่กับใคร ใครทำอะไรเราก็ก่อกทำได้กับเขาหมด คือว่าเราไปกับเขาได้ทั้งนั้น ยังคิดว่า อ้อ..เราก็ก่อกเป็นคนดีคนหนึ่ง ที่ว่าไม่ไปขัดแย้งกับใคร

ในการปฏิบัติ ในการที่เราปฏิบัติ แล้วปฏิบัติแล้วมีผู้นำนะ แต่ในปัจจุบันเราไม่ได้ขัดแย้งกับใคร เราไม่ต้องการขัดแย้งกับใคร เราไม่ต้องการยุ่งกับใคร แต่เราต้องการพูดความจริง เราต้องการความจริง ถ้าคนพูดความจริง ถ้ามันไม่ดีเขาต้องโต้แย้งเราได้ ถ้าเราเป็นคนมีสตินะ เราพูดสิ่งที่ผิดพลาดออกไป คุณเขาไม่ถลกหนังเราหรอก ถ้าเราพูด.. คนเรามีสตินี่นะ

คนเรานะมีสติมีทุกอย่างพร้อมเลย แล้วเราพูดสิ่งที่ผิด ๆ ออกไป เราคิดกันใหม่ว่าเขาจะย้อนกลับมาหาเรา ถ้าเรามีสติอยู่นะแล้วเหมือนกันที่เราพูดอยู่ที่นี่ เราก็พูดของเราที่เราพูดโดยมีสตินี้แหละ แล้วเราก็นั่งนิ่งด้วย เรานั่งนิ่งตลอดเวลา แล้วเราต้องการพบด้วย ที่ไหนก็ได้ อย่างที่พูด ก็ดวง ๆ อยากพบคนนี้นะ คนนี้ภาวนาเป็นนี้ เราจะให้เขาพูดออกมาว่ามันก็ดวง ดวงอย่างไร มันเป็นไปได้ไม่ได้

อวิชา ปัจจา สังขาร สังขาร ปัจจา วิญญานัง ปัจจาการเห็นใหม่ ปัจจาการพระพุทธรเจ้าบอกไว้แล้ว ปัจจาการนะ มันเป็นปัจจาการ ๑๓ แล้วเวลาคนเข้าไปเห็น ใครเคยเข้าไปเห็นบ้าง ใครจะเห็นปัจจาการอย่างนี้ ปัจจาการนี้ใครอยากจะเห็น ใครเคยเห็น แล้วคนเห็นบอกมาที่.. กูซึกเอง กูซึกเอง กูอยากเจอนัก ไม่มีนี่ จำแต่จีปากเขามาไม๊ โอ๊ย.. นี่ ๑๐๘ ดวง ก็เหมือนดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดาวพฤหัสบดีนะ คนละดวงอยู่ กาแลกซี่ไง แล้วในใจมีงละ มันเป็นตัวอะไร เขาคาดหมายผิดมันเป็นบุคคลาธิฐาน

มันเหมือนคอนโดมิเนียม ในคอนโดหนึ่งเห็นใหม่ มันจะมีห้องชุดเยอะแยะไปหมดเลย จิตนี้มันเหมือนคอนโดหนึ่ง ห้องชุดคืออารมณ์ความรู้สึก มันมี ๑๐๘ ไปหมด แล้วอยู่ไหน มีถึงห้องชุดห้องไหนออกมาเป็นเอกเทศละ เรากำหนดของเรานี้ คอนโดหนึ่งมันเป็นสมบัติสาธารณะใช้ใหม่ สมบัติส่วนรวม ไม่ใช่สาธารณะ ส่วนรวมเพราะทุกคนมีสิทธิ เพราะทุกคนซื้อห้องชุดกันไว้ ก็อยู่อาศัยร่วมกัน คอนโดหนึ่ง แต่ถ้าเรามีเงินมากใช้ใหม่ เราซื้อทั้งหลังเป็นของเราคนเดียวเลยเห็นใหม่ เราเป็นเจ้าของหมดเลย เหมือนกับบ้านพักส่วนตัว อ้าว... จิตหนึ่งแล้วทำไม โอ้ มันจะแยกขาดจากกันไม่ได้ อารมณ์ความรู้สึกของพวกเรา ความคิดของพวกเรามีกรรมหมดนะ มโนกรรม

หลวงตามะ วิฑูหลวงตามะเห็นใหม่ “เธอจงอย่าคิดช้า ถ้าเธอคิดบ่อย ๆ มันจะย่ำคิดย่ำทำจนเป็นความรู้สึกของเธอ พออย่าความรู้สึกของเธอ มันจะเป็นนิสัยของเธอ มันจะเป็นสันดานของเธอ” เห็นใหม่ ย่ำคิดย่ำทำ ความคิดช้า ๆ ซาก ๆ ถ้าความคิดมันเป็นดวงที่แยก ทำไมมันเป็นจิตนิสัยของเธอละ มันมาจากไหนละ มันมาจากจิตดวงนั้นแหละ มันมาจากจิตปฏิสนธิจิตนั้นแหละ แต่อาการมันออกไปหลากหลาย ความหลากหลายของมัน ความเป็นไปของมันเห็นใหม่ อันนั้นเป็นไปของมัน

ถ้าคนปฏิบัติ คนปฏิบัติจะรู้ จะรู้ แล้วพระพุทธเจ้าพูดเพื่ออะไร พูดอย่างไร พูดเพราะอะไร เพราะคำพูดพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าสอนคนหลากหลาย สอนเทวดา สอนอินทร์ บอกพระพุทธเจ้า สอนเทวดาสอนเรื่องอะไร อภิธรรมนี้ กุสลาธรรมมา อกุสลาธรรมมา ไปเทศน์ให้แม่ฟัง บนคฤศิตเห็นใหม่ สอนเทวดา สอนอินทร์ สอนพรหม มันก็สอนกระชั้น สอนอะไรต่าง ๆ พอสอน.. ไอ้คน.. ยิ่งสอน.. มันจะหลุดใจ มันจะบอกว่า มันจะสอนควายไฉน เวลาสอนควายเขาเอาหญ้ามาล่อใจ เอ๊ย นี่หญ้าเขียวอร่อย หญ้าเขียว นี่หญ้าเว่ย อันนี้หวานนะ นั่นสอนใคร

เวลาพูดมันพูดถึงความรู้สึก แต่เขาว่าเราพูดรุนแรง แต่รุนแรงนะ ถ้ารุนแรงแล้วมันได้ออกเต็ม ที่ ถ้ารุนแรงมันจะมีเนื้อหาสาระ มันเป็นนิสัย ถ้าให้นุ่มนวลนะมันก็เล่านิทานกันนะ จะเอาหนังสือมาอ่านให้ฟัง เพราะอารมณ์มันพูดไม่ออก ต้องเอาหนังสือมาอ่านให้ฟังนะ ถ้าอย่างนั้นจะนิมนวลนะ แต่ถ้าจะพูดต้องพูดอย่างนี้

พูดถึงเว็บไซค์ เราจะบอกว่าถ้ามีอะไรแล้ว บอกว่าเรื่องของเรา หลวงพ่อเขาจะทำ ผิดถูกอยู่ที่ หลวงพ่อ ผิดถูกเราเป็นคนทำ มันเป็นเวลาไฉน เวลาของมันมาถึง แล้วเวลาของมันก็ทำเพื่อสังคม ไม่ได้ทำเพื่อใคร เขาจะค่าเขาจะว่าช่างมันเถอะ เพราะไม่ทำเขาก็ค่าอยู่แล้ว แต่เขายังไม่ค่าออกมาเขายังคิดในใจไฉน พอมีปี่บ่าออกมาจากปากเลย ธรรมดาเขาค่ากันในใจอยู่แล้ว พอมีเว็บไซค์นี้เขาค่าออกปากเลย ก็ช่างหัวมัน นะ เอวัง